

ДЕНЬ АННИ ФРАНК

2025

Загальнонімецький
інформаційний день
щодо антисемітизму
та расизму

Школи за
демократію!



Ласкаво
просимо!

Пам'ятати & доєднуватися діджитально



#AnneFrankTag2025 | www.annefranktag.de

Редакція: Аліна Вельп, Крістіне Вехнер, Верена Гауг

Оформлення: Ірене Гонсалес Чана | **Ілюстрація:** Крістіне Кітта

Щиро дякуємо за підтримку Менно Метселару (Будинок Анни Франк).

Права на зображення: Зібрання Будинку Анни Франк / Фонду Анни Франк; Anne Frank Stichting / Аллард Бовенберг; Інститут Марії Аустрії, Амстердам; Інґа Повіллеїт; bpk; bpk /adoc-photos; Image Bank WW2 – Музей Опору, Амстердам; Image Bank WW2 – NIOD; Крістіан Міхелідіс / Wikimedia Commons

День Анни Франк 2025 — це проєкт Центру Анни Франк у співпраці з Будинком Анни Франк, Освітнім центром Анни Франк, Фондом Анни Франк, меморіалом Берґен-Бельзен, ініціативою «Школа без расизму – школа з мужністю» та проєктом «Meet a Jew» Центральної ради євреїв Німеччини.



Відео
німецькою
жестовою
мовою



Дитинство Анни в Німеччині

1929–1934



Едіт з доньками у центрі Франкфурта. Березень 1933.



Фото Едіт та Марго з фото-автомата, зроблене в 1928 або 1929.



Марго, Анна та Отто у серпні 1931.

Анна з'явилася на світ 12 червня 1929 року. Її батьки Едіт та Отто разом зі старшою сестрою Марго дуже цьому зраділи. Вони – євреї. Фрэнки живуть у гарному будинку зі садом у Франкфурті-на-Майні. Серед сусідів в них – багато друзів.

1933 року в Німеччині до влади приходять нацисти на чолі з Адольфом Гітлером. Вони переслідують людей, які не відповідають їхньому уявленню про світ, та кажуть, що євреї – їхні вороги. Ворожість до євреїв називається антисемітизмом. Життя євреїв в Німеччині стрімко змінюється. Нацисти впроваджують все більше заборон та погрожують насильством.

Отто та Едіт вирішують покинути батьківщину. У 1934 вони з доньками починають нове життя у Нідерландах.



Отто переїжджає до Нідерландів у 1933. Восени він презентує на ярмарку в Роттердамі продукцію своєї нової компанії. Як учаснику виставки, йому потрібна ця картка.



Детальніше про історію



Ця листівка, випущена близько 1900 року, зображує готель у Франкфурті, який рекламує себе тим, що не приймає євреїв.



Едіт та Отто після весілля у травні 1925 року подорожують до Сан-Ремо в Італії.



Відео німецькою
жестовою мовою



Прослухати
аудиоверсію



Перші роки в Амстердамі

1934–1939

У Амстердамі родина знаходить житло.
Марго та Анна ходять до школи
й вивчають нідерландську мову.
Едіт займається домом.
Отто засновує нову компанію під назвою «Опекта».

У Німеччині євреї зазнають
дедалі більшого переслідування.
У листопаді 1938 року нацисти знищують
синагоги та єврейські крамниці по всій країні.
Багатьох єврейських чоловіків заарештовують
і відправляють до концтаборів.
Це насильство нині відоме як Листопадові погроми.

Бабуся Анни Роза та дядьки Вальтер і Юліус
переживають ці події.
Вони тікають з Німеччини.
Роза переїжджає до родини в Амстердам.

1 вересня 1939 року німецька армія
вторгається до Польщі.
Починається Друга світова війна.
Едіт та Отто запитують себе, чи вбережуться вони
від нацистів в Нідерландах?



Отто та Анна у березні 1938 року на прогулянковому катері в місті Лейден (Нідерланди).



З 1935 по 1941 рік Анна відвідує школу Монтессорі. На цьому фото зображені вона та її однокласники у 1938 році.



Родина Фрэнків переїжджає на південь Амстердама. Поруч розташована будівля «Хмарочос» – одна з найвищих і найсучасніших у місті на той час.



Більше про
антисемітизм



10 листопада 1938 року нацисти спалюють синагогу на площі Берне у Франкфурті.



У таких упаковках компанія «Опекта» продавала загусник для приготування джему.



У березні 1938 року Адольфа Гітлера урочисто зустрічають жителі Франкфурта та міський голова. Як і в попередні роки, він виголошує промову у концертному залі.



Відео німецькою
жестовою мовою



Прослухати
аудіоверсію



Життя Анни під загрозою

1940–1942



У лютому 1941 року нідерландські й німецькі нацисти нападають на театр Альказар в Амстердамі, який часто відвідують євреї.



У курортному місті Зандворт родина Фрэнків неодноразово проводила відпустку. З травня 1941 року євреям заборонено відвідувати пляжі.



Марго, Отто, Анна й Едіт перед своїм будинком, 1941 рік.

10 травня 1940 року німецька армія захоплює Нідерланди.

Відтоді й тут запроваджують антиєврейські закони.

У січні 1941 року всі євреї змушені повідомити нацистам свою адресу.

У червні 1941 року німецькі поліцейські заарештовують в Амстердамі понад 300 єврейських чоловіків.

Їх відправляють до концтаборів — серед них також знайомі родини Фрэнків.

Від літа 1941 року єврейським дітям заборонено відвідувати звичайні школи.

Марго та Анна змушені перейти до єврейської школи.

У липні 1942 року Марго отримує від нацистів листа.

Їй наказують з'явитися на примусову роботу в Німеччині.

Батьки Анни бояться за життя Марго.

Але в них є план.



Із травня 1942 року всі євреї в Нідерландах зобов'язані носити на одязі жовту зірку з тканини.



Щоденник
Анни у
форматі
відео



Марго була учасницею веслувального клубу. Через антисемітські закони їй із 1941 року заборонено брати участь у змаганнях. Її подруги вирішують також не змагатися.



Цю медаль Марго і її команда виграли у вересні 1940 року — за перше місце на веслувальному турнірі.



Це щоденник, який Анна отримала на свій 13-й день народження.



Відео німецькою
жестовою мовою



Прослухати
аудіоверсію



Життя у сховку

1942–1944

Родина Фрэнків переховується.
Батьки Анни облаштовують житло в задній частині будівлі,
де розташована компанія Отто.
Родина мешкає в тісному приміщенні
разом із чотирма іншими переслідуваними:
Августою та Германом ван Пелс, їхнім сином Петером
та Фріцем Пфеффером.
Анна змушена ділити з ним маленьку кімнату.

Протягом понад двох років
вони не можуть виходити надвір
і майже весь час повинні поводитися тихо.
Найближчі співробітники Отто
допомагають їм у цей період.
Вони приносять їжу й розповідають,
що відбувається на вулиці.
Анна веде щоденник.
Вона пише про життя в сховку,
про свої мрії та страхи.

Із радіо мешканці сховку дізнаються про перебіг війни.
Усі сподіваються, що німці будуть переможені
і вони знову стануть вільними.

Так виглядала кімната Анни в сховку. Її реконструювали у 2020 році для зйомок фільму. Анна прикрашала стіни листівками та вирізками з журналів. За цим столом вона писала свій щоденник.



Фріц Пфеффер та його партнерка неєврейського походження Шарлотта Калетта, 1939 рік. Під час переховування вони підтримували зв'язок листами, які передавала подруга Фрэнків Міп Гіс.



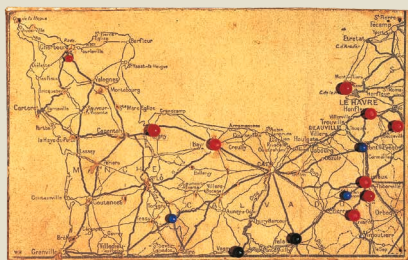
Цю серветку для хали приносить із собою до сховку Фріц Пфеффер. Такі серветки використовуються для накривання хали — хліба, який їдять на початку юдейського святкування Шабату.



На цьому фото — Август і Герман ван Пелс та Віктор Курґлер (із цигаркою), літо 1941 року. Двоє чоловіків працюють на фірмі «Опекта». Під час переховування Віктор допомагає підпільникам.



Більше
про сховок



На мапі мешканці сховку позначають шпильками хід війни. Вони сподіваються на мир, адже противники нацистів просуваються дедалі ближче.



20 червня 1943 року німецька та нідерландська поліція арештовує понад 5 500 євреїв в Амстердамі. Їх депортують до транзитного табору Вестерборк. Це фото зроблене таємно. Воно показує єврейських сусідів незадовго до вивезення.



Ця листівка зображує канал Принсенґрахт і сусідню церкву Вестеркерк. Дзвін церковних дзвонів заспокоює Анну.



Відео німецькою
жестовою мовою



Прослухати
аудіоверсію

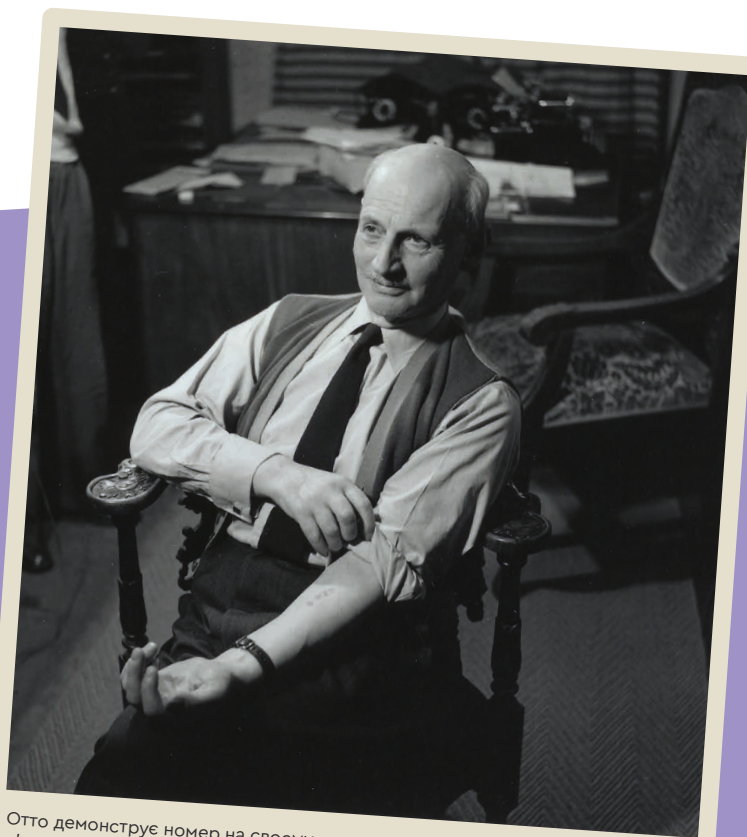


Останні місяці

1944-1945



Ці тексти Анни збереглися до сьогодні. Багато інших втрачено, зокрема щоденник Марго.



Отто демонструє номер на своєму передпліччі, 1954 рік. Як і багатьом іншим в'язням концтабору та табору смерті Аушвіц, йому зробили татуювання.

4 серпня 1944 року всіх вісьмох осіб було виявлено. Поліцейські заарештовують їх і двох із тих, хто їм допомагав. Міп Гіс та Беп Фоскайл знаходять щоденник Анни у помешканні в сховку. Міп зберігає його.

Родину Фр́нків депортують через транзитний табір Вестерборк до концтабору Аушві́ц.

Там помирає Едіт.

Восени 1944 року Анну й Марго відправляють до концтабору Берген-Бельзен. Вони помирають за кілька місяців.

Отто переживає звільнення
концтабору Аушвіц у січні 1945 року.

Він — єдиний з восьми, хто вижив.

Сили союзників поступово звільняють окуповані території.

У травні вони завершують Другу світову війну в Європі.



У вагонах без сидінь і вікон євреїв, що були взяті в полон, везуть із транзитного табору Вестерборк до концентраційних таборів смерті.



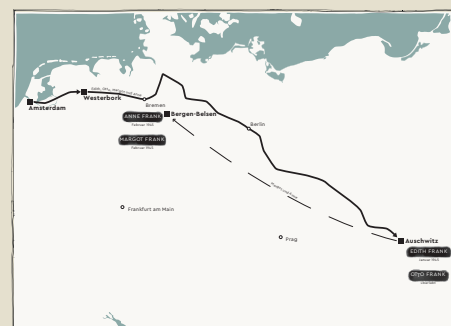
Що таке Голокост?



Із вокзалу в Амстердамі євреїв депортують до транзитного табору Вестерборк.



У серпні 1945 року Отто розміщує це оголошення в газеті, шукаючи своїх доньок. Про смерть дружини він дізнається незадовго до того.



Ця карта показує місця, куди була депортована родина Фр́анків.



Відео німецькою
жестовою мовою



Прослухати
аудіоверсію



Значення щоденника

Після 1945

Улітку 1945 року Отто повертається до Амстердама.
Тут він дізнається про смерть своїх доньок.
Міп передає йому щоденник Анни.
У ньому Отто читає, що Анна хотіла
опублікувати свої записи.
Він виконує її бажання.
У 1947 році книжка виходить під назвою
«Het Achterhuis» — «Задній будинок» нідерландською.

Щоденник Анни сьогодні відомий у всьому світі.
Багато людей читають його, щоб дізнатися більше
про націонал-соціалізм і Голокост.

Історія Анни — одна з багатьох серед
переслідуваних по всій Європі.
Понад шість мільйонів євреїв були вбиті
під час Голокосту.

Щоденник також розповідає про тих, хто допомагав
родинам Фрэнків і ван Пелс, а також Фріцу Пфедферу.
Вони ризикували суворим покаранням,
щоб допомогти людям, яким загрожувала небезпека.



Отто у жовтні 1945 року разом зі співробітниками компанії, які допомагали мешканцям сховку.



«Het Achterhuis» — перше видання щоденника Анни нідерландською мовою.



У 1973 році помічників відзначили званням «Праведники народів світу». Цією нагородою Ізраїль вшановує людей, які допомагали євреям під час Голокосту.



Міп їй розповідає про те, як вона допомагала мешканцям сховку.



На згадку про жертв Голокосту встановлено багато пам'ятників. Ця скульптура Анни стоїть в Амстердамі.



Щоденник Анни перекладено більш ніж 70 мовами.



В інтерв'ю Віктора Куглера запитують, чому він допомагав підпільникам. Він відповідає: «Я мусив їм допомогти — вони були моїми друзями».



Відео німецькою
жестовою мовою



Прослухати
аудіоверсію

